

MIGRÁCIÓKUTATÓ
INTÉZET

**EGYMÁS MELLETT ÉLÉS HELYETT EGYÜTTÉLÉS
– 100 PONTOS NÉMET AKCIÓTERV A
BEVÁNDORLÓK INTEGRÁCIÓJÁRA**

Migrációkutató Intézet

**Gyorselemzések
Sayfo Omar**

2021/6

2021.03.31.

EGYMÁS MELLETT ÉLÉS HELYETT EGYÜTTÉLÉS – 100 PONTOS NÉMET AKCIÓTERV A BEVÁNDORLÓK INTEGRÁCIÓJÁRA

A Migrációkutató Intézet aktuális gyorselemzésében azt a több mint száz pontból álló akcióttervet tekinti át, amellyel a német állam az országban élő és az oda bevándorolni tervező külföldiek integrációját próbálja segíteni. A március 9-én lezárult, 13. integrációs csúcson (Integrationsgipfel) Angela Merkel úgy fogalmazott, az akciótterv célja, hogy az „egymás mellett élés együttéléssé” alakuljon. A több mint háromszáz állami és civil szervezet bevonásával megalkotott tervezet öt fő szakaszt jelöl meg az egyének és csoportok integrációjára. Különös figyelmet fordítanak a képzett munkaerő Németországba vonzására és a társadalmi kohézió megteremtésére. A javaslatokat tanulmányozva kijelenthető, hogy a német kormány célja nem a migráció mérséklése, hanem egy ellenőrzött és strukturált migrációs rendszer kialakítása, amely már a kibocsátó országokban megkezdte a migránsok felkészítését a németországi életükre.

Háttér

Németország minden negyedik polgárának, becslések szerint 21,2 millió embernek vannak bevándorlók a felmenői között, 11,22 millió lakos pedig külföldön született (ebből 7,79 millió európai országban).¹ Az integráció kérdését élénk politikai és társadalmi vita övezi Németországban, ahova 2015 és 2019 között több mint 1,8 millió menedékkérő érkezett. Az elmúlt évek kiélezett közbeszéde felszínre hozta a korábbi, a török és más, évtizedes múltra visszatekintő migrációs háttérű közösségek integrációja körüli vitákat. Noha a statisztikák szerint a külföldiek oktatásában jelentős előrelépések történtek, a török és más

---

¹ DESTATIS, 2021 .

Európán kívüli bevándorlók átlagosan háromszor nagyobb arányban munkanélküliek és szorulnak rá állami támogatásra, mint a született németek.²

A német kormány 2006 óta rendez meg éves integrációs fórumát. Az idei, március 9-én lezárult 13. tanácskozás volt az utolsó, amelyen Angela Merkel kancellárként vett részt. Az eseményen a 2018-ban elindított Nemzeti Integrációs Akcióterv (Nationaler Aktionsplan Integration, NAP-I) eddigi eredményeit foglalták össze, melynek terveit a 2020-as évek során ültetik át a gyakorlatba. A NAP-I előkészítésében és megvalósításában tizenegy szövetségi minisztérium, a szövetségi tartományok kormányzatai, civil szervezetek, bevándorló szervezetek, kulturális intézmények, szakszervezetek és társadalmi szervezetek vesznek részt. Az akcióterv megvalósításán több mint háromszáz intézmény dolgozik majd, melyből 75 bevándorló szervezet.³

Az új akcióterv

A NAP-I több mint 100 pontot tartalmazó tervezete a bevándorlók minden nagyobb csoportját érinti: a menedékkérőket, az EU-s országokból érkezőket, a képzett munkavállalókat és azokat, akik már régebb óta Németországban élnek. Az akcióterv öt nagy szakaszát jelöli meg az egyének és a csoportok németországi integrációját célzó programoknak:

I. Migráció előtti szakasz: A Külügyminisztérium által koordinált programcsomag fő célja azoknak a még külföldön tartózkodó embereknek a felkészítése, akik Németországban képzelik el a jövőjüket. A helyszínek között Törökország kiemelt figyelmet kap. A német állam partnerszervezetek, köztük a Goethe Institut bevonásával indít online és hagyományos nyelvtanfolyamokat. A külföldi intézmények számára német nyelvtanárokat képeznek ki és lépéseket tesznek a külföldi partnerintézményekben és Németországban zajló nyelvoktatás összehangolására. Ezzel párhuzamosan tájékoztató programot indítanak a német kultúráról, mely során kiemelt figyelmet kap a nemek egyenlőségének az ügye.

A célirányos munkaerő toborzás során nemcsak a német gazdaság, de a német kis- és középvállalkozások igényeit is felméri. Hogy a munkaadók dolgát megkönnyítsék, egyszerűsítik a külföldi munkavállalók alkalmazásának jogi feltételeit. A munkaerőpiac igényeire való gyors reakció érdekében a toborzásba a

---

² DEUTSCHE WELLE, 2021 .

³ DEUTSCHE WELLE, 2021.

diaszpóra-szervezeteket is bevonják, ami mellett a hazatérő képzett munkaerőt is támogatnák abban, hogy tudását eredeti hazája javára fordítsa különféle fejlesztési programok keretében.⁴

II. Kezdeti integrációs szakasz: A szövetségi belügyminisztérium által felügyelt fázis a frissen Németországba érkezők beilleszkedését kívánja elősegíteni. Ebben kiemelt szerepet kap a hagyományos és digitális módon történő általános és szakmai nyelvoktatás. Tanácsadó és információs szolgáltatásokat is létrehoznak, ami mellett külön figyelmet fordítanak a traumát átélt bevándorlók támogatására. Hogy a frissen érkezők minél hamarabb beléphessenek a munkaerőpiacra, felgyorsítanak a külföldön szerzett képesítések elismerését, miközben azok, akiknek a diplomája elbírálás alatt áll, segélyt kapnának az átmeneti időszakban. Ezzel párhuzamosan megkönnyítik a bevándorlók egészségügyi ellátáshoz való hozzáférését, a menekültstátuszra jogosultak számára pedig ingyenes középiskolai és felsőoktatási programot indítanak.⁵

III. Integrációs szakasz: A munkaügyi minisztérium szervezésében megvalósuló szakasz programjai egyaránt szólnak a menedékkérőknek, illetve az EU-s országokból érkezőknek és a harmadik országból származó, huzamosabb ideje Németországban élő bevándorlóknak.

Hogy a bevándorlók megfeleljenek a munkaerőpiac követelményeinek, nyelvoktatással egybekötött gyakornoki programokat szerveznek, és ingyenes információs szolgálatot létesítenek számukra. Kiemelt figyelmet kapnak a női menedékkérők, és napközi megőrzési lehetőséget kínálnak a bevándorló szülők gyermekeinek, amely során azok nyelvi és kulturális oktatásban részesülnek.

Támogatják az önkormányzatokat, helyi bizottságokat hoznak létre, melyek részt vesznek a problémák felmérésében és a megoldásokra is javaslatokat tesznek. Párbeszédet indítanak az állampolgárokkal, és

közösségi tereket létesítenek, ahol a született németek és a bevándorlók érintkezni tudnak egymással. Az állam ezek mellett kutatási projekteket támogat, amelyek a bevándorlók vidéki életbe való

---

⁴ NAP-I, 2021a.

⁵ NAP-I, 2021b.

beilleszkedésének módjait és lehetőségeit vizsgálják. Folytatják a párbeszédet a bevándorló szervezetekkel és azokat a jelenleginél jobban bevonják a közösségi életbe.⁶

IV. A diverzitás formálásának szakasza: A több állami intézmény által felügyelt fázis célja, hogy a német és a bevándorló háttérű emberek körében erősítse az egy közösséghez tartozás érzetét. Ennek céljából sportprogramokat támogatnak a bevándorló szervezetek és sportegyesületek együttműködésével. Hogy a bevándorlók az egészségügybe is bekapcsolódjanak, gördülékenyebbé teszik a harmadik országban szerzett orvosi diplomák honosítását és a jelenleginél nagyobb arányban képeznek migrációs háttérű ápolókat. Az egészségügyi intézményekben több nyelven biztosítanak információt a betegeknek, a dolgozókat pedig felkészítik a más kultúrájú emberek fogadására. A városokban és lakóövezetekben közösségi tereket alakítanak ki és programokat szerveznek, amelyeken a német és bevándorló háttérű emberek találkozhatnak egymással. A migrációs háttérrel rendelkezőket a jelenleginél nagyobb arányban vonják be a médiába, mind tartalomkészítőként, mind szereplőként.⁷

V. A kohézió erősítésének a szakasza: Az utolsó szakasz célja a honosítások felgyorsítása, a német társadalmi és politikai kultúrájának a népszerűsítése, a politikai részvétel szorgalmazása. A bevándorló háttérű embereket a jelenleginél nagyobb arányban tervezik bevonni a közszolgáltatásokba szövetségi, tartományi és önkormányzati szinten egyaránt. Az új dolgozók felvételénél kiemelt szerepet kap a kultúraközi kommunikációs képesség és az idegennyelv-ismeret. A fiatal menekülteknek munkahelyi gyakornoki programokat indítanak. A német kormány harcot indít a társadalmi csoportokkal szembeni diszkrimináció minden formája ellen, az őket érő incidenseket dokumentálják, valamint folytatják a demokratikus értékek népszerűsítését. E mellett felgyorsítják a honosítások folyamatát.⁸

Összegzés

Noha a német kormány migrációt érintő retorikája kevésbé változott az elmúlt években, a döntéshozók, köztük a visszavonulását előkészítő Angela Merkel érzékelik a 2015-ös migrációs hullám nyomában járó társadalmi és politikai feszültségeket, amelyeken szakpolitikai eszközökkel próbálnak enyhíteni.

⁶ NAP-I, 2021c.

⁷ NAP-I, 2021d.

⁸ NAP-I, 2021e.

A 13. migrációs fórumon felszólaló politikusok, csakúgy, mint a NAP-I, Németországot továbbra is egy multikulturális országgént definiálják. Az akcióterv célként tűzi ki, hogy a bevándorlók és családjaik a németekhez hasonló jogokat és lehetőségeket kapjanak Németországban, és problémaként tünteti fel a diszkriminációt és a rasszizmust.⁹ A leírás egyaránt kitér a szélsőjobboldali és antiszemita erőszak elleni harc szükségességére, mely utóbbi elkövetői között nagy arányban bevándorlók is vannak.

Az akcióterv a migránsoknak és menekülteknek a kibocsátó országokban való megsegítésére nem tér ki. E helyett a migráció szükségessége mellett kitér, a dokumentum sikerként értékeli, hogy 2013 és 2018 között 3,25 millióval nőtt a németországi munkavállalók száma, melynek 46 százaléka, 1,5 millió fő frissen érkezett külföldről. Elismeri ugyanakkor, hogy a bevándorlók körében a németekhez képest arányaiban háromszor nagyobb a munkanélküliség, aminek okaként a képzettség hiányát jelöli meg. A német kormány célja tehát nem a migráció mérséklése, hanem egy ellenőrzött és strukturált migrációs rendszer kialakítása, amely már a kibocsátó országokban megkezdte a migránsok felkészítését a németországi életükre. A migrációt és a gazdasági fejlődést összehangolva ugyanakkor a cél a munkaerőpiac számára szükséges képzett munkaerő importja.

---

⁹ DER NATIONALE AKTIONSPPLAN INTEGRATION, 2021

Felhasznált irodalom

DESTATIS (2021): *Bevölkerung Migration und Integration*. Forrás:

https://www.destatis.de/DE/Themen/Gesellschaft-Umwelt/Bevoelkerung/Migration-Integration/_inhalt.html

DEUTSCHE WELLE (2021): *Germany maps the road to integration in 100 steps* 2021.03.09. Forrás:

<https://www.dw.com/en/germany-maps-the-road-to-integration-in-100-steps/a-56814627>

(Megtekintve: 2021.03.23.)

DIE BEAUFTRAGTE DER BUNDESREGIERUNG FÜR MIGRATION, FLÜCHTLINGE UND INTEGRATION (2021) Der Nationale Aktionsplan Integration

<https://www.integrationsbeauftragte.de/ib-de/amt-und-person/aktionsplan-integration/nap-i-fragen-und-antworten> (Megtekintve: 2021.03.23.)

NAP-I (2021a) Bericht Phase I – Vor der Zuwanderung: Erwartungen steuern – Orientierung geben.

Forrás: [https://www.nationaler-aktionsplan-](https://www.nationaler-aktionsplan-integration.de/resource/blob/1723748/1798294/7af81df1ecb082f230cf23e41d1568ae/bericht-phase-i-data.pdf?download=1)

[integration.de/resource/blob/1723748/1798294/7af81df1ecb082f230cf23e41d1568ae/bericht-phase-i-data.pdf?download=1](https://www.nationaler-aktionsplan-integration.de/resource/blob/1723748/1798294/7af81df1ecb082f230cf23e41d1568ae/bericht-phase-i-data.pdf?download=1) (Megtekintve: 2021.03.23.)

NAP-I (2021b) Bericht Phase II – Erstintegration: Ankommen erleichtern – Werte vermitteln. Forrás:

[https://www.nationaler-aktionsplan-](https://www.nationaler-aktionsplan-integration.de/resource/blob/1723748/1798222/403a846607fd39ad65591ce1f8c0d309/bericht-phase-ii-data.pdf?download=1)

[integration.de/resource/blob/1723748/1798222/403a846607fd39ad65591ce1f8c0d309/bericht-phase-ii-data.pdf?download=1](https://www.nationaler-aktionsplan-integration.de/resource/blob/1723748/1798222/403a846607fd39ad65591ce1f8c0d309/bericht-phase-ii-data.pdf?download=1) (Megtekintve: 2021.03.23.)

NAP-I (2021c) Bericht Phase III – Eingliederung: Teilhabe ermöglichen – Leistung fordern und fördern. Forrás: <https://www.nationaler-aktionsplan-integration.de/resource/blob/1723748/1798224/d8f7b0be55d8cd354a9ce445f282e4cc/bericht-phase-iii-data.pdf?download=1> (Megtekintve: 2021.03.23.)

NAP-I (2021d) Bericht Phase IV – Zusammenwachsen: Vielfalt gestalten – Einheit sichern. Forrás: <https://www.nationaler-aktionsplan-integration.de/resource/blob/1723748/1872718/f9af2ac934a8ca4783bd0eefd539c8cb/bericht-phase-iv-data.pdf?download=1> (Megtekintve: 2021.03.23.)

NAP-I (2021e) Bericht Phase V – Zusammenhalt: Zusammenhalt stärken – Zukunft gestalten. Forrás: <https://www.nationaler-aktionsplan-integration.de/resource/blob/1723748/1872720/3c8e364aa8e0a08c98a52503fee3cab0/bericht-phase-v-data.pdf?download=1> (Megtekintve: 2021.03.23.)

VESZPRÉMY LÁSZLÓ BERNÁT (2020) Antiszemita nézetek Nyugat- és Észak-Európába érkezett muszlim bevándorlók között 2020.06.10. Forrás: https://www.migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2020/06/20200610_HORIZONT_10_veszpremy_laszlo_bernata_antiszemita_nezete_k_nyugat_es_eszak_europaba_erkezett_muszlim_bevandorlok_k%C3%B6z%C3%B6tt_elemzes.pdf (Megtekintve: 2021.03.23.)

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155.

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

© Sayfo Omar, 2021

© Migrációkutató Intézet, 2021

Sorszám: 2021/6